

OPMERKING: Deze voorbeelden van milieuschade zijn bedoeld om een algemeen beeld te scheppen. Ze zijn niet bedoeld om uit te maken of een gelijkaardig feit al dan niet gedekt is onder een polis. Alle schadegevallen zijn onder voorbehoud van de voorwaarden en de uitsluitingen van de specifieke polis. Eventuele dekking van een schadegeval is afhankelijk van het nazicht van alle feiten en omstandigheden van dat specifieke schadegeval. Deze voorbeelden kunnen dus niet gebruikt worden ter rechtvaardiging van dekking in eender welke situatie.

1) Garage

Giftige vloeistoffen komen vrij bij het laden en lossen van opslagvaten

Een garage vult en bewaart vaten met afval zoals ongebruikte solventen, verfverduuners, verf en gebruikte petroleumproducten. Het afval wordt met heftrucks op vrachtwagens geladen en naar een erkende afvalverwerker gebracht. Maandelijks wordt er zo'n 450 kilogram mogelijk gevaarlijk afval geproduceerd. De vaten worden opgeslagen in een omheinde opslagplaats, op een kleine afstand van de laadplaats voor vrachtwagens. De laadplaats is gedeeltelijk bekleed met beton om ze te beschermen tegen lekken. In 1995 gebeurde er echter een ongeval tijdens het laden van afvalvaten op een vrachtwagen. Vijf vaten gleden van de heftruck en verzadigden de grond met gebruikte motorolie, verspaningsolie, verfverduuners en solventen. De garage grenst aan één kant aan een industriepark en aan de andere kant aan een caravanterrein. Ongeveer 3.000 mensen wonen in een straal van 1,5 kilometer van de garage. Onder de site loopt een waterhoudende grondlaag die nabijgelegen bronnen voedt.

Omvangrijke aansprakelijkheid ten gevolge van een slecht afvalbeheer

Plaatselijke milieuambtenaren bepaalden dat er een gevaar bestond voor blootstelling aan verontreinigende stoffen via inname of rechtstreeks contact met het besmette grondwater en de bodem. Een twintigtal gezinnen werd aangeraden flessenwater te gebruiken tot er een andere waterbron beschikbaar zou zijn. De sanering omvatte de uitgraving van de vervuilde bodem en het vervoer van deze grond naar een erkend saneringscentrum. De garage kreeg het bevel een opslag- en laadruimte te bouwen met een betonnen vloer en voorzien van voldoende opvangcapaciteit om te voorkomen dat vloeistoffen van eventuele nieuwe lekken in de bodem en het grondwater zouden dringen. De garage regelde ook schade-eisen van 40 mensen uit het caravanterrein voor beschadiging aan eigendommen en lichamelijk letsel. De kosten van de garage, met inbegrip van de schaderegelingen, liepen op tot zo'n één miljoen euro.

2) Batterijproducent

Producent leeft regels na, maar wordt toch aansprakelijk gesteld

Een batterijproducent die al meer dan 35 jaar actief is, is gevestigd in een 'overstromingsgebied' van 50 km². Tot 1975 verzamelde de producent afvalmetalen en chemische stoffen op een onbeschermd stortplaats op het terrein. Ander afval werd behandeld in een lagunesysteem en dan in een nabijgelegen rivier geloosd, die nu hoofdzakelijk voor recreatie wordt gebruikt. Alle lozingen en opslag van afval gebeurden in overeenstemming met de plaatselijke regels. In de vroege jaren '80 werd de stortplaats gedeeltelijk uitgegraven en gesloten met een 'Geen verdere actie'-afmelding van de regelgevende organen. De vijf voorbije jaren werden er ongeveer 750 nieuwe huizen, sommigen met privé-waterputten, gebouwd in een straal van 5 kilometer van de fabriek. In een straal van 1,5 kilometer wonen 200 gezinnen. Onlangs namen drie gezinnen die het dichtst bij de fabriek wonen contact op met de plaatselijke autoriteiten omdat bij hun kinderen een kwikvergiftiging was vastgesteld.

Kwikbesmetting leidt tot rechtszaak

Het kwik werd gevonden in de bodem en het oppervlaktewater in de buurt van de gesloten stortplaats, en in de vissen uit de rivier. De bodem werd eveneens vervuild door cadmium, zink en zilver. Mensen die rechtstreeks in aanraking komen met vervuild grondwater of vervuilde grond of dit per ongeluk innemen, lopen gevaar. Plaatselijke kranten waarschuwden bewoners geen vis uit de rivier te eten en flessenwater te gebruiken. Onmiddellijk volgde een onderzoek om de omvang van de vervuiling vast te stellen. Een van de noodmaatregelen was het uitgraven van de vervuilde grond en het vervoer ervan naar een stortplaats voor gevaarlijk afval. Het bedrijf kreeg de opdracht saneringsalternatieven uit te werken en binnen één jaar een goedgekeurd saneringsplan voor te leggen. De boetes kunnen oplopen tot 5.000 euro per dag. Rechtszaken van 25 mensen die beweren lichamelijk letsel te hebben opgelopen, moeten nog steeds worden behandeld. Tot dusver betaalde het bedrijf 250.000 euro voor bodemonderzoeken en juridisch advies. De totale kosten voor de sanering en de gevolgschade zou meer dan 2,5 miljoen euro kunnen bedragen.

3) Televisiemaatschappij

‘Hoe schoon is schoon?’ – een reusachtig financieel risico

Een televisiemaatschappij diende een voorstel in voor de aankoop van een terrein, eigendom van de stad, ter waarde van 250.000 euro. Ze deden eveneens een voorstel voor de herontwikkeling van dat terrein ter waarde van 2,5 miljoen euro. De bedoeling was een ultramodern digitaal uitzendstation te bouwen, dat meer dan 100 banen zou creëren. Het vroegere ‘Brownfield’ werd kort voordien door de plaatselijke autoriteiten nog als ‘schoon’ bestempeld. De sanering, die gedeeltelijk bekostigd werd met een toelage van 30.000 euro van de plaatselijke overheid, maakte deel uit van een grootschalig opwaarderingsproject van de stad. Na ellenlange onderhandelingen, die 12 maanden aansleepten, sloten de televisiemaatschappij en de stad een overeenkomst en werd gestart met de bouw.

Ongekende activiteiten uit het verleden resulteren in een ernstig financieel risico

Kort na aanvang van de werken, ontdekte men verschillende vaten met chemicaliën. Deze vaten waren daar waarschijnlijk door vorige eigenaars achtergelaten. Bij het weghalen ervan, lekte er vloeistof uit één van de vaten. De chemicaliën kwamen via een afwateringsriool terecht in een nabijgelegen rivier. Enkele dagen later belden burens naar de plaatselijke autoriteiten met klachten over geurhinder. Verder onderzoek bracht het verband tussen de geurhinder en de gelekte chemicaliën aan het licht. Een tiental gezinnen verklaarden lichamelijk letsel te hebben geleden alsook schade aan hun eigendommen en sleepten de televisiemaatschappij voor het gerecht. Het bedrijf kreeg ook het bevel de rivier te saneren. De sanering en schaderegeling kostten de televisiemaatschappij in totaal meer dan 450.000 euro.

4) Producent van chemicaliën

Brand in een magazijn van een Argentijnse fabrikant van huishoudchemicaliën

In een magazijn van een Argentijnse fabrikant van een brede waaier van producten, waaronder ook huishoudchemicaliën (wasmiddelen, was, luchtverfrissers enz.), brak er brand uit. Het snel uitbreidende vuur liet honderden opgeslagen spuitbussen ontploffen, waardoor hun chemicaliën in de lucht en de omgeving werden verspreid. Meer dan 4.000 omwonenden dienden schade-eisen in voor blootstelling aan de vrijgekomen chemicaliën. Dekking werd voorzien door zowel een plaatselijk uitgegeven BA-polis als een Milieuverzekeringopolis. Tot nu toe werden 2.400 klachten in der minne geregeld, terwijl 800 schade-eisers een rechtszaak tegen de verzekerde hebben aangespannen. Andere hebben geen verdere stappen ondernomen om gevolg te geven aan hun schade-eis.

Plaatselijke autoriteiten overwegen de permanente sluiting van een waterzuiverings-station na een lek in een chemische fabriek

Plaatselijke autoriteiten beweren dat een producent van chemicaliën verantwoordelijk is voor de vervuiling die leidde tot de sluiting van een waterzuiveringsstation. In stalen vond men sporen van tinachtige samenstellingen die eveneens in grote hoeveelheden werden aangetroffen in de vloeistof (afkomstig van een lek in de chemicaliënfabriek) die een drietal maanden voordien meer dan 19 kilometer rivier vervuilde. Het bedrijf ontkent alleen verantwoordelijk te zijn voor de vervuiling. De vervuiling doodde vele vissen, en mensen kregen de waarschuwing niet in de rivier te zwemmen. Het bedrijf betaalde 242.000 euro om de oorzaak van het lek te onderzoeken. Indien zij dit niet gedaan hadden, had men de watertoevoer afgesloten.

Tot nu toe heeft de plaatselijke overheid al 100.000 euro uitgegeven voor de sanering, volgens ambtenaren

kan de uiteindelijke kostprijs gemakkelijk drie keer zo duur uitvallen. De commissie die instaat voor het beheer van de riolen, noemt deze kosten erg zwaar om dragen voor een organisatie met een beperkt jaarlijks budget. De verantwoordelijken vragen zich af of het niet eenvoudiger, goedkoper en veiliger zou zijn om het vervuilde waterzuiveringsstation voorgoed te sluiten in plaats van het te saneren. Het alternatief is het gesloten station te vervangen door een riolering van 7,5 miljoen euro die het afvalwater vervoert naar een regionaal waterzuiveringsstation in een nabijgelegen stad. Het lek is een mengeling van industriële solventen die het zuiveringsstation overmande, vervolgens in de rivier lekte, honderden vissen doodde en het drinkwater vergiftigde. Het station ligt op nog geen kilometer van een fabriek voor industriële chemicaliën die volgens milieubtenaren het lek zou hebben veroorzaakt. Het bedrijf wijst elke verantwoordelijkheid voor de dode vissen van de hand. Eén bedrijfsmanager vertelde de milieubtenaren echter dat gelijkaardige chemicaliën uit de fabriek werden geloosd.

De plaatselijke autoriteiten willen dat de producent van de chemicaliën de saneringskosten betaalt. Milieubtenaren trachten de ernst van het gevaar voor mensen en dieren te bepalen. Tot dusver worden de mensen aangeraden om niet in de nabijheid te komen van de verontreinigde rivier. De vooruitzichten op lange termijn zijn onduidelijk, vooral omdat niemand met zekerheid weet waaruit de gelekte vloeistof precies bestaat. Door die onzekerheid moeten gezinnen en bedrijven hun water uit een ander plaatselijk reservoir halen.

5) Producent van schoonmaakproducten

Wanneer er grootschalige milieuvervuilingen aan het licht komen

Op een terrein van 5 km² met een vijver, moerasgebied en diverse waterrijke gebieden – dat 25 jaar lang in handen was geweest van een producent van schoonmaakmiddelen en andere chemische producten – ontdekten milieubtenaren meer dan 600 verroeste, half begraven vaten met chemicaliën. Kort samengevat, men had bewijzen van de niet-reglementaire behandeling, opslag en verwijdering van gevaarlijke materialen. De 43.000 inwoners van de gemeente stelden zich woedend vragen bij de duidelijke gezondheids- en milieurisico's en bij de financiële aansprakelijkheid voor de vervuiling van de bodem, het grondwater en de doorsijpeling in de grond. Tegen het bedrijf werd een miljoenenrechtszaak aangespannen vanwege lichamelijk letsel, schade aan eigendommen en voor de sanering van het vervuilde terrein.

Werken zonder risicobeheersplan

Toen het bedrijf pas met zijn activiteiten begon, beschikte het niet over een allesomvattend beheersplan voor milieurisico's. Misschien waren de eigenaars niet op de hoogte van de correcte methodes voor de behandeling, opslag en verwijdering van afval en waren zij zich niet bewust van de aansprakelijkheid die zij konden oplopen voor de goederen die zij produceerden. Nu moet de huidige eigenaar echter het hoofd zien te bieden aan enorme en dringende aansprakelijkheidsproblemen. Eerst en vooral zijn er de belangrijke, langdurige gezondheids- en veiligheidsrisico's voor de gemeenschap, de werknemers en het milieu, mogelijk onomkeerbare financiële schade voor het bedrijf en uitgebreide, negatieve media-aandacht.

6) Melkveehouderij – Afvalwater

Milieuvervuiling in de landbouw

Een grote melkveehouderij telde enkele duizenden melkkoeien. Het afvalwater werd op het terrein opgeslagen en geloosd in het gemeentelijk waterzuiveringsstation. Door een belangrijke groei de voorbije jaren breidde de veestapel uit en steeg de hoeveelheid afvalwater boven de toegelaten drempel, die bepaald werd in de vergunning van de veehouderij. Het afvalwater hoopte zich steeds meer op en 1,7 miljoen liter werd per ongeluk geloosd in de omliggende, onbewoonde omgeving. Het water, vervuild met urine en uitwerpselen, kwam 13 kilometer verderop in een rivier terecht. Waterstalen uit de rivier toonden aan dat er bacteriën van de coligroep en andere ziektekiemen uit dierlijke afval in de rivier aanwezig waren. Deze kunnen niet alleen darminfecties bij mensen veroorzaken, maar ook schadelijk zijn voor onderwaterfauna en -flora. Het onderzoek van de plaatselijke autoriteiten bracht aan het licht dat de vervuiling werd veroorzaakt door de melkveehouderij. De saneringskosten en boetes bedroegen meer dan 250.000 euro, zonder rekening te houden met de schade-eisen van derden!

7) Elektriciteitscentrale

Het verleden leert ons hoe duur schadegevallen kunnen zijn

Een grote elektriciteitsproducent ging onlangs akkoord met een schikking van 333 miljoen euro in een rechtszaak waarin werd beweerd dat ze honderden gevallen van kanker en andere aandoeningen zou hebben veroorzaakt. Volgens de aanklagers zouden de ziektes het gevolg zijn van lucht-, grond- en watervervuiling door de uitstoot van giftig chroom. De elektriciteitscentrale gebruikte het chroom ter voorkoming van corrosie in een waterkoelingsysteem voor haar natuurlijke gaspompen. Volgens de destijds geldende gebruiken werd dit water tussen 1951 en 1966 in bekkens, zonder waterdichte bodem, geloosd. Het chroom sijpelde door tot in het grondwater en kwam in nabijgelegen bronnen terecht. Ook verdampte het in de lucht wanneer het koelwater over de pijpleidingen stroomde.

Begin jaren '90 betaalde het bedrijf 12,5 miljoen euro voor de sanering van het terrein, met inbegrip van de prijs voor het aankopen en afbreken van 10 huizen. Het bedrijf betaalde eveneens een borg van 50 miljoen euro en voorzag in een extra reserve van 150 miljoen euro voor mogelijke toekomstige aantijgingen.

De zaak werd geregeld in een arbitrage overeenkomst die geen hoger beroep toestond.

8) Metaalafwerkingsbedrijf – Transport

Zuurlek in metaalafwerkingsbedrijf verwondt twee mensen

In een metaalafwerkingsbedrijf kwam tussen 50 en 100 liter salpeterzuur en zwavelzuur vrij toen een klep tussen een tankwagen en een gebouw het liet afweten. De vloeistof bedekte een gebied van ongeveer 36 m². Hoewel zware regenval op dat moment de chemicaliën aanzienlijk verdunde, werden nabijgelegen bedrijven preventief geëvacueerd.

Het transportbedrijf zal de aannemer voor de saneringswerken betalen. Deze aannemer zal de zuurtegraad van de grond controleren en vervuild gras en aangetaste grond verwijderen.

9) Mijnbouw- en metaal/mineraalverwerkingsbedrijf

Gevaarlijke gassen komen vrij tijdens routinehandelingen

Een groot mijnbouw- en metaal/mineraalverwerkingsbedrijf bezit dertig mijnen, fabrieken en verwerkingsinstallaties. Veel daarvan liggen in de buurt van woon- en handelsgebieden. Tijdens routinewerken in een van zijn grootste mijninstallaties, een open koolmijn, kwam er, door bemalingswerken, methaan- en zwavelwaterstofgas naar de oppervlakte.

De gassen, die normaliter langs steenkoolnaden zitten, sijpelden door tot in de grond onder een woonwijk op 1,5 kilometer van de steenkoolmijn. Ongeveer 350 bewoners spanden een rechtszaak in tegen het mijnbedrijf voor lichamelijk letsel en schade aan eigendommen. Er volgde een onderzoek dat de gassen verbond aan de activiteiten van het mijnbedrijf. Het bedrijf betaalde 10,4 miljoen euro aan de daaruit voortvloeiende regelings-, verdedigings- en onderzoekskosten.

10) Opslag van pesticiden

Spoelwater van pesticidevaten vervuult drinkwatervoorraad

Een grote opslagruimte voor pesticiden bij de Stille Oceaan ligt in de buurt van privéwoningen, boerderijen en gronden in handen van de staat. Het gebied wordt van drinkwater voorzien door privébronnen. Vier bronnen liggen in een straal van 750 meter rond het terrein. Afval- en spoelwater van ongeveer 1.600 pesticide vaten werden onreglementair geloosd in een niet waterdichte put. Het grondwater en de bodem werden vervuild door verschillende pesticiden/herbiciden en vluchtige organische stoffen (VOS). Het contact met of de inname van de bodem of het grondwater vormt een potentiële bedreiging voor de gezondheid. In een straal van 2 kilometer rond het terrein wonen ongeveer 250 mensen.

De impact van een blootstelling aan een milieuvuiling

De bewoners spanden in groep een proces aan tegen het bedrijf. Niet enkel voor de gevolgen van ernstige ziektes en emotionele stress, maar ook voor de kosten van het ontgiften van de grond, kosten voor verhuis en/of verkopen onder de marktprijs. Het bedrijf moet zo niet enkel het hoofd bieden aan de financiële gevolgen van dit soort aansprakelijkheden, maar ook aan de publieke verontwaardiging en de uitgebreide, negatieve media-aandacht.

11) Pesticidetransport

Onkruidverdelger komt in bijrivier terecht

Een oplegger geladen met onkruidverdelger verongelukte en vloog in brand. De chemicaliën kwamen in een bijrivier terecht en betekenden een gevaar voor de, in die rivier, reeds bedreigde zalm. Ongeveer 11.000 liter huishoudelijke onkruidverdelger lekte in de bijrivier en de omliggende grond en kleurde de bijrivier wit. De onkruidverdelger doodde enkele honderden jonge zalmen. Ook andere vissen werden dood aangetroffen. Experts op het vlak van gevaarlijk afval plaatsten een dam om te vermijden dat de onkruidverdelger in de rivier terecht zou komen. Maar het gebeurde toch ...

Er werd gemeld dat het lek twee zalmsorten en drie regenboogforelsoorten zou kunnen bedreigen. De onkruidverdelger zou ook een bedreiging kunnen vormen voor de steur in de rivier, aangezien deze vissen bodemeters zijn en de onkruidverdelger uiteindelijk zal zakken tot op de bodem.

12) Petroleumlek – Sabotage

Misnoegde werknemer pleegt milieumisdad van 3 miljoen euro via computer, terwijl werkgever opdraait voor de kosten

Een olieleveringssysteem, dat gebruikt wordt om tankers te vullen, werkte zoals gewoonlijk: een klep opende en de olie vloeide via een leiding naar de tanker toe. Die dag stond er echter geen tanker en stroomde er 3 miljoen euro aan olie rechtstreeks in de oceaan. Op het eerste gezicht leek het om een ongeval te gaan, omdat er op dat moment een hevige storm woedde. Maar na grondig onderzoek kwam het milieuagentschap tot het besluit dat het om een milieumisdrijf ging. Hoewel het milieuagentschap het bedrijfsmanagement vrijpleitte van enige overtreding en kon bewijzen dat een misnoegde werknemer – en niet de storm – verantwoordelijk was voor het olielek, moest het bedrijf toch opdraaien voor de saneringskosten.

13) Petroleumtransport

Tankwagen verliest 30.000 liter petroleum

Toen een tankwagen kantelde bij het nemen van een scherpe bocht, verloor hij bijna 30.000 liter petroleum. Meer dan 200 mensen werden bijna voor 10 uur geëvacueerd terwijl een aannemer de vervuilde grond uitgroef en verwijderde.

14) Apotheek

Elf mensen naar het ziekenhuis na lek van vloeibare fenol in apotheek

Eén klant in de apotheek kwam in contact met vloeibare fenol nadat een werknemer de stof per ongeluk liet lekken. Afhankelijk van de duur van de blootstelling en vrijgekomen hoeveelheid, kan ingeademde fenol de longen irriteren. Een langere blootstelling kan onder meer spierspasmen en coördinatieverlies veroorzaken. De hulpdiensten hielden zich vooreerst bezig met de gewonde en evacueerden de winkel vooraleer een gespecialiseerd team de gemorste vloeistof begon op te kuisen. Het is belangrijk om weten dat veel huurders in winkelcentra een risico lopen op schade-eisen in verband met het milieu. Hoewel sommige van die risico's op het eerste zicht misschien minder duidelijk zijn, zijn de gevolgen soms rampzalig. De kosten voor de verdediging kunnen enorm oplopen, terwijl rechterlijke uitspraken vaak genadeloos zijn.

15) Galvaniseringsbedrijf

Acht gezinnen, rechtszaak voor vervuiling van een schoolzone

De familie van acht kankerslachtoffers, waarvan er drie stierven, spanden een rechtszaak in tegen een chroomgalvaniseringsfirma, die vlak langs twee scholen lag.

Het enige dat de speelplaats scheidde van de fabriek, die de giftige chemicaliën zou hebben vrijgelaten, was een gaashekwerk. Bij leerlingen, leerkrachten en mensen die in de buurt van de lagere en middelbare school woonden, werden in totaal 22 kankergevallen vastgesteld. Verder was er ook sprake van enkele miskramen, zo beweerden advocaten die de rechtszaak in 1998 aanspanden.

Een zandbak naast de fabriek en luchtventilatoren in de school bevatten sporen van kankerverwekkend lood en chroom. Er werd eveneens een rechtszaak aangespannen voor de zogenaamde lucht-, bodem- en grondwaterverontreiniging door de galvaniseringsfirma. Er werd een regeling getroffen in beide rechtszaken. De acht gezinnen zullen delen in een schadevergoeding van ongeveer 2 miljoen euro.

De regeling hield ook een afspraak in met het bedrijf om op die plaats nooit meer chroomgalvaniseringsmachines te bedienen, de juridische en onderzoekskosten van de aanklager te betalen voor 325.000 euro, en 25.000 euro te storten ten voordele van een stichting die de leerlingen en de omwonenden zal testen op astma en die, indien nodig, de verdere verzorging op zich zal nemen.

16) Spoorwegterrein

Nieuwe eigenaars & diverse activiteiten doorheen de tijd

Bijna honderd jaar lang deed een eigendom van 7,5 km² dienst als spoorwegterrein met verschillende eigenaars en diverse activiteiten. In de loop der jaren werden de activiteiten en gebouwen uitgebreid. Het terrein was ooit in handen van een staalbedrijf dat het gebruikte voor zijn staalproductie. Onlangs ging het echter terug naar een spoorwegmaatschappij.

Verborgene geschiedenis & ongekende vervuilende stoffen scheppen belangrijk risico

Bij de aankoop van het terrein erfde de nieuwe eigenaar een nalatenschap die een jarenlange vervuiling verborgen hield. Veel factoren – waaronder verschillende eigenaars van het terrein en jarenlange activiteiten voor er enige wetgeving bestond – maakten de milieupactstudie extra moeilijk en verhulden mogelijke saneringskosten. De eerste onderzoeken brachten aan het licht dat er, naast andere mogelijke verontreinigingen, een aanzienlijke vervuiling bestond door oude opslagtanks, een stapel oude batterijen, en een oud tankstation. De nieuwe eigenaar hangt een moeilijk evaluatieproces boven het hoofd, met onvermijdelijk een dure sanering.

Het probleem wordt nog groter omdat er rond het terrein, in een straal van 6 kilometer, verschillende bronnen liggen, die drinkwater leveren aan een grote stad. De spoorwegmaatschappij draait dus misschien ook op voor de saneringskosten buiten het terrein.

17) Spoorwegterrein

Sanering kan erg duur zijn

Inwoners begonnen te klagen over de slechte smaak van hun drinkwater. Omdat de plaatselijke overheid niet reageerde, lieten de inwoners hun water onderzoeken in privélaboratoria. Die ontdekten onaanvaardbare niveaus van chemicaliën zoals trichloorethyleen en pcb's. Gewapend met deze informatie eisten de inwoners dat de overheid de bron van de vervuiling opspoorde en uitschakelde. Analyses van de overheid wezen uit dat de vervuiling afkomstig was van een terrein dat eigendom was van een plaatselijke spoorwegmaatschappij. Blijkbaar hadden jarenlange onderhoudswerken aan de locomotieven de bodem en het grondwater verontreinigd. Uit tests bleek dat honderden omwonenden het besmette water dronken. De spoorwegmaatschappij werd verplicht ultramoderne waterleidingen te bouwen en te betalen, en van elke huiseigenaar de aansluitingskosten en de waterfactuur voor één jaar, alsook de sanering van het vervuilde terrein te betalen. Ze betaalde 8 miljoen euro aan meer dan 1.000 gezinnen voor het nieuwe drinkwatersysteem. Daarbovenop betaalde het bedrijf nog eens 25 miljoen euro voor de saneringskosten.

18) Fabriek – Eigenaar/Huurder

Ontwikkelaar verantwoordelijk gehouden voor vervuiling veroorzaakt door vandalen en huurder

68.000 liter stookolie kwam vrij uit een bovengrondse opslagtank in een fabriek. De stookolie vloeide vervolgens in een buiten het terrein gelegen draineersleuf, met een bijkomende bodem- en grondwaterverontreiniging tot gevolg. Hoewel de lozing het resultaat van vandalisme zou zijn en het bedrijf verhuurd werd, werd de ontwikkelaar/eigenaar verantwoordelijk gehouden voor de schade.

Vereiste sanering van 1,5 miljoen euro betaald door ontwikkelaar

De plaatselijke overheid eiste van de ontwikkelaar de opruiming van alle vervuilende stoffen, zowel op als naast het terrein, en de opvolging van mogelijke gevolgen voor het milieu. Dit omvatte de opruiming van stookolie, het uitgraven van de grond, het nemen van stalen en de uiteindelijke afvoering van de olie. De geschatte schade liep op tot 1,5 miljoen euro.

19) Vakantieoord

Chemisch lek in een vakantieoord verwondt veertien mensen en resulteert in schade-eisen voor lichamelijke letsels

Toen onderhoudswerkers in een vakantieoord een pallet met daarop 1.100 liter zoutzuur verplaatsten, viel het om en kwam er 600 liter zoutzuur op de straat terecht. Het zuur – een chemische stof gebruikt in zwembaden en een mogelijke bron van irritatie voor de longen – kwam in een riool terecht waar het kon worden tegengehouden door brandweerlieden. Veertien mensen werden ziek nadat ze de dampen hadden ingeademd. Zeven van hen werden ter plaatse verzorgd, terwijl de anderen naar plaatselijke ziekenhuizen werden gebracht. Later dienden verschillende slachtoffers een klacht in tegen het vakantieoord omwille van lichamelijk letsel.

20) Scholen – Laboratorium

Ammoniak vrijgekomen tijdens chemielessen

Veertien kinderen van een privéschool werden in allerijl naar ziekenhuizen in de buurt gebracht nadat ze tijdens een mislukte wetenschapsproef ammoniakdampen hadden ingeademd. Eén leerkracht werd geschorst omwille van het incident. De door de ammoniak bevangen leerlingen werden behandeld en tot slot ontslagen uit het ziekenhuis. De bedoeling van de proef was kristallen te vormen met zout, water en wasblauwsel. Het schoolhoofd vertelde dat de proef uit de hand liep toen de leraar ammoniak gebruikte om de groei van de kristallen te bevorderen. Toen enkele studenten kortadempig werden en last kregen van hun ogen begeleidde de leraar hen naar buiten en werd de hulp van de brandweer ingeroepen.

21) Scholen – Onderhoud

Universiteitscampus gesloten na ontdekking van zuurlek in stoomcentrale

Tijdens een routinecontrole van de installaties in de stoomcentrale, ontdekte een werknemer van de universiteit een zoutzuurlek. De vloeistof werd zo snel mogelijk opgeruimd. Zoutzuur is een stof die vaak gebruikt wordt in waterbehandelingsinstallaties. De universiteit gebruikt het voor de productie van stoom voor haar verwarmingssysteem en voor de reiniging van dat systeem. Het hoofd van de universiteit liet weten dat het waterbehandelingsbedrijf van de stad de watervoorraad had gecontroleerd en dat er geen chemische stoffen naar de riolering waren gelekt.

22) Winkelcentrum

Winkelcentrum – Een brandpunt voor milieuaansprakelijkheid

Heel wat handelaars zijn gevestigd in winkelcentra. Veel van hen gebruiken gevaarlijke stoffen en produceren gevaarlijk afval dat een risico voor het milieu inhoudt. Zo vinden we er onder andere apotheken, supermarkten, restaurants, tankstations, fotozaken en ijzerhandels. Milieuverontreiniging ten gevolge van deze activiteiten kan zowel plots (door een ongeval) of geleidelijk (uit schijnbaar onschuldige praktijken) gebeuren. Hoe dan ook kan milieuverontreiniging resulteren in opruimingskosten en schade aan derden. Een paar voorbeelden:

- Een supermarkt ontdekte een freonlek in een van haar bakkerijovens. De supermarkt en andere winkels in het winkelcentrum waren genoodzaakt hun klanten en werknemers te evacueren. Verschillende klanten kwamen in contact met de chemische stof en moesten naar het ziekenhuis voor medische zorgen.
- Een apotheek in een winkelcentrum stuurde verschillende werknemers en klanten naar het ziekenhuis na een lek van vloeibare fenol. Sommige klanten liepen brandwonden op door het contact met de chemische stof. Anderen hadden dan weer verzorging nodig omdat ze de stof hadden ingeademd (door fenol zelfs maar enkele minuten in te ademen kunnen longen geïrriteerd raken, terwijl een langere blootstelling ernstige problemen kan veroorzaken).
- Bewoners van verschillende appartementsgebouwen en ééngezinswoningen stelden vast dat hun drinkwater

steeds meer ging schuimen. Een analyse van het drinkwater duidde op hoge concentraties vluchtige organische stoffen (VOS). Verder onderzoek, naar de bron van de vervuiling, leidde naar een nabijgelegen winkelcentrum. Producten, gebruikt door een carwash, waren in de riolering terechtgekomen en doorgesijpeld in het grondwater.

- Een fotozaak in een winkelcentrum ontdekte een lek in één van de machines. De dampen maakten werknemers en klanten ziek. 19 mensen werden naar het ziekenhuis gebracht voor verdere verzorging. Aangrenzende handelszaken werden uit voorzorg geëvacueerd.

23) Stortplaats voor vaste afvalstoffen

Uitbater van private stortplaats voor vast afval aangeklaagd door omwonenden

Een private stortplaats voor vast afval, in een landelijk gebied, aanvaardt jaarlijks zo'n 9.000 ton huishoudelijk afval. Het afval van twee fabrieken, behandeld volgens plaatselijke normen, wordt eveneens aangenomen. Ongeveer 1.900 mensen wonen in een straal van 5 kilometer rond de stortplaats en zijn voor hun drinkwater afhankelijk van privébronnen.

De dichtstbijzijnde woning bevindt zich op 91 meter van het terrein. Twee riolen verzamelen het afvoerwater van de stortplaats en lozen dat in een rivier in de buurt. Onlangs spanden 35 omwonenden een rechtszaak in tegen de uitbater van de stortplaats voor lichamelijk letsel en schade aan hun eigendommen ten gevolge van verontreinigingen afkomstig van de stortplaats. Onderzoek door de autoriteiten brachten vluchtige organische stoffen (VOS) in het grondwater en in twintig privébronnen aan het licht.

Ontdekt gevaarlijk afval kost eigenaar van stortplaats duizenden euro's

Verder onderzoek door de autoriteiten leidde naar de stortplaats. Naast de VOS, trichloorethyleen (TCE) en vinylchloride, ontdekten men in de grond van de stortplaats vijf lekkende vaten met organische solventen, verfstoffen en metalen. De omwonenden werden onmiddellijk gevraagd flessenwater te gebruiken. Een sanerings- en herstelpaan omvatte de overkapping van de stortplaats, de installatie van een systeem voor de opvang van percolatiewater, verzamelen en behandelen van aangetast grondwater, en de bouw en uitbating van een nieuw watertoevoersysteem voor de gedupeerde omwonenden. Er worden acties ondernomen om alle verantwoordelijke partijen aan te duiden, waaronder mogelijk de uitbater van de stortplaats. De geëiste schadevergoeding is momenteel reeds goed voor 2 miljoen euro. Tot dusver betaalde de uitbater de kosten voor de sanering en overkapping van de stortplaats en de installatie van het opvangsysteem voor percolatiewater. Deze kosten, met inbegrip van de juridische kosten, bedragen in totaal 175.000 euro.

Oudere stortplaats voor vast afval lekt en vervuult bodem en grondwater

Een gemeentelijke stortplaats voor huishoudelijk afval, die ongeveer tien jaar actief is, ligt op vijf kilometer van een verkaveling met 50 huizen. Onlangs spanden de bewoners van de wijk een rechtszaak in tegen het gemeentebestuur, op grond van lichamelijk letsel en schade aan eigendommen ten gevolge van verontreiniging afkomstig van de stortplaats. Een eerste onderzoek door de plaatselijke autoriteiten bevestigde de vervuiling van de bodem en het grondwater door fecaliën en vluchtige organische stoffen.

Juridische en regelingskosten boven op saneringskosten voor gemeentebestuur

Verder onderzoek wees de stortplaats aan als bron van vervuiling. Men ontdekte een uit elkaar vallende en lekkende kleilaag, geplaatst als bodembescherming toen de stortplaats voor het eerst werd geopend. Naast massa's ratten-, vogelkarkassen en uitwerpselen vond men grote hoeveelheden opgeloste en zwevende stoffen die in de grond en het grondwater van de stortplaats doorsijpelden. Omwonenden werden met klem geadviseerd flessenwater te gebruiken tot er een alternatieve drinkwatervoorraad zou worden gevonden. Het gemeentebestuur ging onmiddellijk over tot de uitgraving en overkapping van de stortplaats. Verder worden er controles en analyses uitgevoerd voor toekomstige saneringsbehoeften. Milieuanbtenaren hopen binnenkort een nieuwe beschermingslaag en een opvangsysteem van percolatiewater te kunnen installeren en de stortplaats terug te openen. In tussentijd werd een overeenkomst afgesloten voor de overbrenging van onschadelijk huishoudelijk afval van de gemeente naar een private stortplaats.

Tussen de omwonenden en het gemeentebestuur werd een regeling getroffen voor het lichamelijk letsel en de stoffelijke schade. Tot dusver betaalde het gemeentebestuur 270.000 euro aan juridische en saneringskosten.

24) Textielfabriek

Woedende arbeiders gieten zwavelzuur in de goot

Enkele maanden geleden goten woedende arbeiders, tijdens een arbeidsgeschil in Frankrijk, 5.500 liter zwavelzuur in de goot. Er waren meer dan 80 brandweerlieden nodig om het zuur met zand en grond tegen te houden en te voorkomen dat het in een grote rivier zou terechtkomen. Arbeiders stalen de chemische stoffen uit de voorraad van 53.000 liter zwavelzuur en 4.900 kilogram koolstofdioxide van een textielfabriek, om te protesteren tegen haar sluiting in het economisch zwakke noordoosten. Hoewel iedereen op het fabrieksterrein gemakkelijk toegang kon krijgen tot de gevaarlijke stoffen, had niemand het incident kunnen voorspellen. Wie had immers kunnen denken dat mensen die ze kennen zoiets zouden doen, zonder te denken aan de volksgezondheid of het milieu. Gelukkig kon de snelle actie door de brandweerlieden de gemeenschap redden van een ramp die anders duizenden slachtoffers had kunnen maken.

25) Waterzuiveringsstation

Vreemde stoffen in binnenstromend water van Frans waterzuiveringsstation

Twee keer al had de eigenaar/uitbater van een Frans waterzuiveringsstation gemerkt dat het water dat zijn station binnenstroomde vreemde stoffen bevatte. Hoewel de stoffen van fabrieken uit de buurt kwamen, moest de eigenaar – die de plaatselijke wet volgde – de nodige maatregelen treffen om de vervuiling tot een minimum te beperken en te voorkomen dat ze zou uitbreiden. De opruimingskosten bedroegen 25.000 euro en 15.000 euro voor beide schadegevallen, maar de verzekerde zou deze kosten toch moeten kunnen verhalen op de partijen die verantwoordelijk zijn voor de lozing van de vreemde stoffen. Bij een ander incident had men op het zeeoppervlak een koolwaterstofglans opgemerkt in de buurt van de thermo-elektrische koelleidingen van de krachtbron van de verzekerde.

Men ontdekte dat er stookolie lekte uit een van de twee ondergrondse leidingen. De leidingen werden hersteld en de vervuilde grond werd verwijderd. De plaatselijke autoriteiten werden op de hoogte gebracht van de vervuiling en van de getroffen maatregelen. De totale kostprijs werd geschat op 450.000 euro.

26) Energiebedrijf

Schadelijke gevolgen van draadpluis

Een energiebedrijf genereert plastic-draadpluis bij het terugwinnen van het metaal uit afgedankte elektriciteitsdraden. Duizenden kilo's van dit materiaal werden achtergelaten op een openbare stortplaats. Dit materiaal bevatte loodresten, die in de bodem en het grondwater terechtkwamen. Omwonenden spanden een rechtszaak in tegen het bedrijf voor onder andere schade aan hun huizen ten gevolge van het vervuilde grondwater en ten gevolge van het draadpluis dat steeds opnieuw hun eigendommen bedekte. Het bedrijf mocht hiervoor ongeveer 600.000 euro neertellen.

27) Zwavelzuurfabriek

Neerslag van zwavelzuur

Tijdens een routine opstart van een Franse zwavelzuurfabriek vielen zwavelzuurdruppels van de schoorsteen naar beneden. Normaal gezien verdampen deze druppels in de atmosfeer, maar door afwezigheid van wind en temperatuurinversie viel het zwavelzuur in de vorm van neerslag naar beneden. De zuurdruppels kwamen terecht op de terreinen van een car ferry maatschappij en beschadigden heel wat geparkeerde voertuigen. Zestig mensen werden in het ziekenhuis opgenomen en behandeld voor irritatie aan neus, ogen en luchtwegen. Waarschijnlijk zullen zowel de havenautoriteiten als de gewonden een klacht neerleggen.

28) Petroleumtransport

Verlies van 1.100 liter brandstof

In Puerto Rico viel een tankwagen, geladen met 30.000 liter petroleum voor een groot internationaal petroleumbedrijf, in een twaalf meter diepe kloof en verloor daarbij ongeveer 1.100 liter brandstof. Uit voorzorg moesten vijf gezinnen hierdoor tijdelijk naar een andere plaats worden overgebracht. Overheidsinstanties die bij dit incident werden ingezet, eisten een betaling voor hun geleverde diensten.

29) Pluimveebedrijf

Pluimveeet belandt in rivier

Door een defecte afsluiting kwam er pluimveeet in een rivier terecht. De plaatselijke visclub eiste een schadevergoeding om de vele vissen, die daardoor werden gedood, te vervangen. De schade wordt geschat op meer dan 160.000 euro.

30) Airconditioningsysteem – Ziekte

Slecht onderhouden airconditioningsysteem veroorzaakt legionellabesmetting

Enkele maanden geleden werden in Australië 67 gevallen van legionellabesmetting vastgesteld en teruggevoerd tot een slecht onderhouden airconditioningsysteem in een bekend aquarium. Minstens twee oudere vrouwen stierven en acht anderen werden in kritieke toestand in het ziekenhuis opgenomen. Nog eens 2.500 andere bezoekers lieten zich in ziekenhuizen en klinieken onderzoeken. De manager van het gebouw beweerde dat het gebouw voldeed aan alle nationale en plaatselijke richtlijnen voor de bouw van ultramoderne airconditioningsystemen. Ambtenaren van de volksgezondheid bevestigden echter dat de koeltorens van het airconditioningsysteem van het centrum dezelfde legionellabacterie bevatten als die waarmee de slachtoffers waren besmet.

Advocaten eisen nu schadevergoeding voor de slachtoffers van de besmetting. Legionella is in 10% van de gevallen dodelijk, maar kan niet van persoon tot persoon worden overgedragen. Een legionellabesmetting wordt meestal opgelopen door bacteriën in te ademen die verrat zitten in minuscule waterdruppels, zoals de waternevel afkomstig van de koelinstallaties van airconditioning.

31) Airconditioningsysteem – Defect

Airconditioningsysteem veroorzaakt ademhalingsproblemen in school

Vijftien leerlingen en leerkrachten liepen lichte tot ernstige verwondingen op toen een defect airconditioningsysteem gedurende een lange tijd koolstofmonoxide en brandwerende chemicaliën in de school liet circuleren. Hoewel sommige slachtoffers slechts tijdelijke ademhalingsproblemen ondervonden, is de kans groot dat minstens één leerling een longtransplantatie moet ondergaan en een verkorte levensverwachting heeft. De huidige schadevergoedingen lopen in de miljoenen euro en zullen worden betaald door het schooldistrict en de ontwerper en installateur van het airconditioningsysteem.

Wenst u meer informatie?

Voor meer informatie over onze producten en diensten, kunt u ons steeds contacteren. Wij helpen u graag verder en zoeken voor u een oplossing op maat.



Contacteer ons

Vanbreda Risk & Benefits
DGF / BS R2
Plantin en Moretuslei 297
2140 Antwerpen
Tel. 03 217 55 61
www.vanbreda-riskandbenefits.be
frederik.degroote@vanbreda.be